Waterschap Roer en Overmaas

Nieuwsbrief

ACTUELE INFORMATIE VAN HET WATERSCHAP ROER EN OVERMAAS

2007
December

NEDERLAND LEEFT MET WATER

Inclusief Special Europese Kaderrichtlijn Water

Vloedgraaf bij Baakhoven op de schop

Maandag 26 november jl. vond de officiële start plaats van het project 'Herinrichting Vloedgraaf 4b en inrichting beekdelta'. Het gaat om het gedeelte van de Vloedgraaf oostelijk van de A2 tussen de rioolwaterzuiveringsinstallatie bij Baakhoven en de Maaseikerweg in de gemeente Echt-Susteren. Dat is voorbij het punt waar de Vloedgraaf, Geleenbeek en de Rode Beek samenkomen in een delta.

'Over een lengte van 1.700 meter gaan we de beek laten meanderen. Nu nog is dit deel gekanaliseerd en de oevers en beekbodem zijn voornamelijk van beton. Hierdoor is er weinig variatie binnen de oeverzones, de waterdiepte en breedte en de stroomsnelheid.
De herinrichting van de beek is bedoeld om de afvoercapaciteit van de beek te vergroten, maar ook om de waterkwaliteit en de ecologische waarden te verbeteren. De beek gaat straks meanderen in een zone van 50 tot 60 meter', zegt Wil Coenen, projectleider bij Waterschap Roer en Overmaas.

Toegankelijk voor publiek

'We willen het gebied ook openstellen voor het wandelend publiek. Dat past ook geheel in de visie van het waterschap dat het water van iedereen is en recreatie mogelijk moet zijn daar waar het kan. We beogen daarmee ook de beleving van water in het landschap voor de inwoners in de nabije omgeving mogelijk te maken. Michel Smits, medewerker van het waterschap.

Rekening houden met piekafvoeren

Het verleggen van de kaden naar de rand van de herinrichtingstrook gebeurt dusdanig dat met het niveau van de kaden door het waterschap rekening is gehouden met de piekafvoeren in situaties van hoogwater Maas.

Na het beekherstel kunnen inwoners uit de omgeving een ommetje maken in een gebied waar dat nu nog niet mogelijk is. Hierbij kan er gebruik gemaakt worden van de kade aan de oostzijde van de beek en de paden die de grotere grazers zullen maken. Ook is het de bedoeling een zitplek, eilanden en poelen aan te leggen.

Verder in dit nummer:

Kijkvenster in de Roer
Special Europese Kaderrichtlijn Water
Informatiepunt herstel kademuren Geul
Opening waterleerpad
Waterpanel besluitvorming gemeenten waterbeheer
Privatisering laboratorium beide Limburgse waterschappen
Eerste atlas uitgereikt in gemeente Maastricht

Waterschap Roer en Overmaas

Kijkvenster in de Roer

In de nabije toekomst komt er bij de vistrap nabij de waterkrachtcentrale in Roermond een bezoekersruimte in de Roer met een kijkvenster onder water. Zo kunnen bezoekers de werking van de vistrap onder water aanschouwen en krijgen ze een kijkje in de wereld van de vissen in de Roer. Dit is onder andere uit het oogpunt van voorlichting en educatie een grote wens van het waterschap.

De beleving van water en het leven in het water maken het werk en de taken van het waterschap aanschouwelijker en begrijpelijker. De bezoekersruimte is ook een trekpleister voor bezoekers die de stad Roermond aan doen. De bezoekersruimte en het kijkvenster zijn in aanbouw en zichtbaar. Het kijkvenster en andere voorzieningen zoals een systeem om te monitoren zijn straks ook bedoeld om (wetenschappelijk) onderzoek te doen. Op dit moment is nog niet duidelijk wanneer het precies in gebruik wordt genomen. De eerste zorg is om de vistrap kwalitatief goed af te ronden. Verschillende instanties hebben een financiële bijdrage aan de bouw van dit bezoekerscentrum toegezegd. Ook de gemeente Roermond heeft positief gereageerd evenals de provincie Limburg, het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Ontwikkelingsmaatschappij Roerdelta/Stienstra Nouville Ontwikkelaars, de Visstandbeheercommissie Roerdal en de Hengelsport Federatie Limburg.

Veertig vissoorten

Er valt heel wat te zien in de Roer. Met ruim veertig vissoorten is de Roer een van de soortenrijkste rivieren van Nederland. Aangetroffen vissoorten zijn o.a. paling, zalm, zeeforel, barbeel, kopvoorn, serpeling, rivierprik, beekprik en zeeprik. Een kijkje in de Roer kan voor toeristen, scholieren, omwonenden en deskundigen een leerzame en boeiende ervaring zijn.
Het project herstel vismigratie Roer en de bouw van de vistrappen is een initiatief van het Waterschap Roer en Overmaas en wordt mede mogelijk gemaakt door een subsidie van Life-nature ter hoogte van een bedrag van ruim 1.220.000 euro.

Waterschap Roer en Overmaas Nieuwsbrief
ACTUELE INFORMATIE VAN HET WATERSCHAP ROER EN OVERMAAS

Waterschap Roer en Overmaas en de Europese Kaderrichtlijn Water

Ongetwijfeld heeft u er al eens over gehoord: de Europese Kaderrichtlijn Water. Bijna alles wat het waterschap doet heeft uiteindelijk met deze richtlijn te maken. KRW-coördinator Harry van Buggenum van Waterschap Roer en Overmaas geeft een kort overzicht van de betekenis en de stand van zaken van deze richtlijn.

Water trekt zich niets aan van grenzen. Een lozing in Frankrijk heeft gevolgen in België en Nederland. Daarom is sinds eind 2000 de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) van kracht. Die moet ervoor zorgen dat de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater in Europa in 2015 op orde is. In dat jaar moet het oppervlaktewater voldoen aan normen voor bepaalde chemische stoffen (waaronder de zogeheten prioritaire (gevaarlijke) stoffen). Worden die normen gehaald, dan spreken we van 'een goede chemische toestand'. Daarnaast moet het oppervlaktewater goed zijn voor een gevarieerde planten- en dierenwereld. Is dat het geval, dan heet dat 'een goede ecologische toestand'. Voor het grondwater gelden aparte normen voor chemische stoffen. Daarnaast moet de grondwatervoorraad stabiel zijn en mogen bijvoorbeeld natuurgebieden niet verdrogen door een te lage grondwaterstand (goede kwantitatieve toestand).

KRW-coördinator Harry van Buggenum: "De kaderrichtlijn is geen vrijblijvende richtlijn, ze vormt een Europese verplichting, waar de waterbeheerder (Rijk, waterschappen, provincies en gemeenten) niet omheen kan. Via de Implementatiewet EG-kaderrichtlijn water is de KRW vertaald in de Nederlandse wetgeving. Is het behalen van de KRW doelstellingen in 2015 niet haalbaar, dan moet Nederland dat vooraf (in 2009) aangeven. Elk land mag maximaal twee keer om zes jaar uitstel vragen, maar alleen met een goede onderbouwing".
In 2009 moeten de lidstaten voor ieder stroomgebied een eerste stroomgebiedbeheersplan op de plank hebben liggen.

Organisatie Kaderrichtlijn Water

De staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat is eindverantwoordelijke voor de uitvoering van de KRW . Zij is dit mede namens de andere rijkspartijen en in nauw overleg met provincies, waterschappen en gemeenten. In het Nationaal bestuursakkoord Water (NBW) is de samenwerking in het waterbeheer en -beleid tussen deze partijen vastgelegd. Hier valt ook de uitvoering van de KRW onder. De verschillende overheden werken samen in het Landelijk Bestuurlijk Overleg Water (LBOW). In dit overlegorgaan bespreken het IPO (Interprovinciaal Overleg), de VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten), de Unie van Waterschappen en de drie departementen onder leiding van de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat het Nederlandse waterbeheer.
De KRW gaat over alle waterlichamen en raakt vele belangen. Daarom kunnen op regionaal niveau maatschappelijke partijen meepraten over de invoering van de KRW in klankbordgroepen en in gebiedsprocessen. Op nationaal niveau kunnen maatschappelijke partijen meepraten in het Overlegorgaan Water en Noordzee (OWN).
De regionale organisatiestructuur voor de Maas bestaat uit:

- **Een Regionaal Bestuurlijk Overleg Maas (RBO-Maas)**
- **Een Regionaal Bestuurlijk Overleg Maas (RBO-Maas)**
- **Een Regionaal Ambtelijk Overleg Maas (RAO-Maas)**
- **De Klankbordgroep(en) Maas**
- **Een Projectbureau**

Naast bovengenoemde organisaties hebben een rol in het KRW proces:

- **Verantwoordelijke waterbeheerders (trekkers gebiedsprocessen)**
- **Waterambassadeurs**

Voor uitgebreide informatie over de (regionale) organisatiestructuur voor het Stroomgebied van de Maas verwijzen we naar www.kaderrichtlijnwater.nl onder de rubriek uitvoering/Maas/organisatie.

Beheerplan per stroomgebied

De Kaderrichtlijn water gaat uit van een aanpak waarin internationale stroomgebieden centraal staan. Verschillende landen kunnen deel uitmaken van een stroomgebied-district. In het geval van de Rijn zijn dat bijvoorbeeld Zwitserland, Duitsland en Nederland.

Door voor een dergelijke aanpak te kiezen voorkom je dat het ene land beslissingen neemt die negatief uitpakken voor het andere, meer stroomafwaarts gelegen land. Nederland is verdeeld over vier internationale stroomgebieddistricten: Rijn, Maas, Schelde en Eems. Per stroomgebied moet uiterlijk in december 2009 in stroomgebiedbeheerplannen zijn aangegeven hoe de waterkwaliteit kan worden verbeterd. Tot een stroomgebieddistrict behoort niet alleen het water van de hoofdrivier, maar al het water in het betreffende gebied. In het geval van Waterschap Roer en Overmaas alle beken en rivieren die naar de Maas stromen, zoals de Roer, de Geul, de Jeker.

Stroomgebied Maas

Het werkgebied van het Waterschap Roer en Overmaas hoort uiteraard bij het stroomgebied van de Maas. De informatie voor de beheerplannen wordt ontleend aan de plannen van het Rijk (nota waterhuishouding), provincie (waterhuishoudingsplannen), gemeenten en waterschappen (waterbeheersplannen).
In stroomgebiedbeheersplannen komen straks alle milieudoelstellingen voor het grond- en oppervlaktewater en de beschermde gebieden te staan. Belangrijker is nog dat ook de maatregelen erin komen te staan om deze doelstellingen te bereiken. Hierbij moet u denken aan herstel- en inrichtingsmaatregelen voor oppervlaktewateren, het schoonmaken van waterbodems en het weer laten slingeren van beken, het verbeteren van het zuiveringsvermogen van rioolwaterzuiveringsinstallaties en het verminderen van het gebruik van bestrijdingsmiddelen.

De meanderende Roer behoort ook tot het stroomgebied van de Maas.

De normen voor de ecologische, chemische en kwantitatieve doelstellingen komen vast te liggen in een algemene maatregel van bestuur (AmvB) op basis van de Wet milieubeheer. In 2009 moeten de lidstaten van de EU voor ieder stroomgebieddistrict een eerste stroomgebiedbeheersplan klaar hebben. Dit plan wordt elke zes jaar herzien.

Voorkeursvariant Waterschap Roer en Overmaas

Op hoofdniveau is in 2006 een eerste verkenning gedaan van de effectiviteit en de kosten van mogelijke maatregelen die genomen kunnen worden om te voldoen aan de Europese Kaderrichtlijn Water.

Deze verkenning is te lezen in de Maasnota 2006. Een verdere verdieping vindt momenteel plaats op regionaal niveau. De resultaten van de gebiedsprocessen worden vastgesteld door de individuele organisaties. Op regionaal niveau brengt het bestuurlijk overleg (RBO-Maas) de resultaten uit de gebiedsprocessen samen. Van Buggenum: “Daarbij hoort ook de voorkeursvariant die het dagelijks bestuur van het Waterschap Roer en Overmaas deze maand aan het algemeen bestuur zal voorleggen.

Zuiveringsrendement verbeteren

In de voorkeursvariant staat onder meer dat het bestuur onderzoekt of het zuiveringsrendement van de Limburgse rioolwaterzuiveringsinstallaties voor stiktof en fosfaat kan verbeteren. Als hiervoor wordt gekozen betekent dit wel een lastenstijging van 1-2% per jaar. Uiteindelijk betalen we dan vanaf 2027 €180 in plaats van €144 per gemiddeld gezin per jaar aan zuiveringslasten. Dus voor de extra kosten van een halve tank benzine kunnen we effluent water (gezuiverd afvalwater) van een goede chemische kwaliteit maken. Verder staan in de voorkeursvariant maatregelen zoals het natuurvriendelijk herinrichten van beken en het oplossen van vismigratieknelpunten.
Op dit moment sorteren we al voor op de mogelijkheden om gebruik te maken van fasering in de tijd tot 2021 of 2027, omdat blijkt dat de kosten die je vóór 2015 zou moeten maken in het korte tijdsbestek onevenredig hoog zijn en voor onze burgers tot nog hogere lastenstijgingen zouden leiden. Deze uitspraak ontleen ik aan het standpunt van onze volksvertegenwoordigers in Den Haag van afgelopen winter, maar of dit ook “KRW-proof” is zal nog moeten blijken.”

Samen sterk

In het Regionaal Bestuurlijk Overleg (RBO) Maas maken bestuurders verder afspraken over regionale samenhang en consistentie, waarbij ook de nationale en internationale afstemming plaatsvindt. De afspraken worden in maart 2008 vastgelegd in het Basisdocument Maas. Uiteindelijk volgt besluitvorming door de individuele overheden en worden beheersplannen (zoals het nieuwe Waterbeheersplan van Waterschap Roer en Overmaas) vastgesteld.

lees verder pagina 6

Tijdpad maatregelen KRW

Om een stroomgebiedbeheersplan (SGB) op te kunnen stellen zijn de volgende stappen nodig:

- najaar 2007: de projectorganisatie heeft een voorkeursvariant ontwikkeld als eerste beeld van de te treffen maatregelen;
- uiterlijk maart 2008: alle waterbeheerders hebben besluiten genomen over deze voorkeursvariant, als vertrekpunt voor het opstellen van de eigen -ontwerpplannen en het ontwerp-SGBP;
- december 2008: alle ontwerpplannen en het ontwerp-SGBP worden bestuurlijk vastgesteld en voor alle burgers zes maanden ter inzage gelegd;
- medio 2008: verwerken en besluitvorming over de inspraakreacties
- december 2009: het SGBP wordt vastgesteld en door de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat toegezonden aan de Europesche Commissie
- tot december 2015: uitvoeren maatregelen volgens eerste stroomgebiedsbeheersplan en vaststellen tweede stroomgebiedsbeheersplan.
- tot december 2021: uitvoeren maatregelen volgens tweede stroomgebiedsbeheersplan en vaststellen derde stroomgebiedsbeheersplan.
- tot december 2027: uitvoeren maatregelen volgens derde stroomgebiedsbeheersplan. Realiseren van doelen en einde fasering.

Communicatie over Kaderrichtlijn Water

De belangrijkste communicatie over de Kaderrichtlijn Water vindt rechtstreeks plaats door de waterbeheerders die het werk moeten uitvoeren: waterschappen, gemeenten, rijkswaterstaat en de provincie. Hiervoor dienen de gebiedsgerichte werkgroep, maar ook de ambtelijke clusteroverleggen waarin het waterschap rechtstreeks overlegt met de gemeenten en de bestuurlijke waterpanels. In het waterpanel overlegt het waterschap met de waterwethouders van de gemeenten over álle waterzaken die er spelen. Behalve over de KRW, die vooral op de kwaliteit is gericht, spreken bestuurders in de waterpanels bijvoorbeeld ook over wateroverlast en verdroging. De maatschappelijke organisaties praten mee in de Maasbrede en de regionale klankbordgroep van de gebiedsgerichte werkgroep. Op Maasbreed niveau is er een communicatiewerkgroep actief die de informatie over de KRW begrijpelijk en toegankelijk maakt voor specifieke doelgroepen en burgers. Zo zijn worden er digitale én papieren nieuwsbrieven geproduceerd, zijn er specifieke brochures ontwikkeld voor de landbouw en gemeenten en volgen deze nog voor de recreatiesector en de industrie. Ook is er een voorbeeldenboek ecologische doelen en een uitgebreide specifieke website voor het Maasstroomgebied toegevoegd aan de nationale site www.kaderrichtlijnwater.nl.

Als waterwethouder werken aan schoon water: prachtig!

In mijn jongensjaren zwom ik in de Lek. Plotseling was dat afgelopen; de Lek was te sterk vervuild geraakt. Ik vond dat toen maar wat jammer! Prachtig is het om nu als waterwethouder te mogen werken aan de terugkeer van schoon water.

De nu gedachte inzet van de gemeenten binnen de beheergebieden van het Waterschap Roer en Overmaas en het Waterschap Peel en Maasvallei om de overstortfrequentie op kwetsbare beekjes terug te brengen is een goede, maar moet per gemeente op zijn effectiviteit worden beoordeeld. Voor sommige gemeenten, niet de mijne overigens, is het een grote financiële opgave. Alleen daarom al is het niet realistisch om te mogen verwachten dat alles in 2015 gerealiseerd zal kunnen zijn.

In mijn gemeente is er bijvoorbeeld een overstort aan de bovenloop van de Keutelbeek. Deze bronbeek verdwijnt één kilometer verderop in het riool (overkluizing). Alvorens een groene berging aan te leggen om de overstort te niet te doen, is het op deze locatie dan ook zinvol om eerst te beoordelen of opheffen zinvol is zolang de beek in de overkluizing zit.

Verder zouden gemeenten alternatieve maatregelen moet kunnen aandragen, waarvan het effect op de waterkwaliteit tenminste even groot is als het effect van aanleggen van groene bergingen achter overstort(-en). Vervolgens kan de afweging gemaakt worden of het geld niet beter in de ontkoppeling van de Keutelbeek geïnvesteerd kan worden.

Nog een voorbeeld: als gevolg van afkoppelen vermindert de belasting van het riool. De mate van overstorten zal dus daardoor verminderen. Als dit volgens modelberekeningen tot een substantiële afname van de frequentie van overstorten leidt, kan de gemeente dan niet beter inzetten op een versneld afkoppelen? Met de investering van miljoenen worden dan twee doelen gediend; minder overstort en meer afkoppeling.
Kortom de aanleg van groene berging als een van de mogelijke korte termijn maatregelen akkoord maar met de mogelijkheid voor gemeenten om alternatieven maatregelen uit te werken die aantoonbaar minstens zo doeltreffend en doelmatig zijn

Jan Bijen
Waterwethouder Beek

Concrete maatregelen

Waar moeten we aan denken als we het hebben over KRW-maatregelen?
Veel partijen zijn betrokken bij het verbeteren van de waterkwaliteit.

Zo werkt het Waterschap Roer en Overmaas aan:
- beekherstel landelijk gebied
- herinrichting beken stedelijk gebied
- aanpak vismigratieknelpunten
- verdrogingsbestrijding
- verder verbeteren van de rioolwaterzuiveringsinstallaties
- samen met andere partijen diffuse bronnen aanpakken

de gemeenten aan:
- het terugdringen van rioolwateroverstorten
- het afkoppelen van schoon regenwater
- duurzaam onkruid- en terreinbeheer

de provincie Limburg aan:
- het verbeteren van de grondwaterkwaliteit
- coördinatie verdrogingsbestrijding in natuurgebieden

Daarnaast moeten er generieke (inter)nationale maatregelen in de vorm van wetgeving worden genomen op bijvoorbeeld het gebied van de meststoffen en onkruidbestrijdingsmiddelen. Ook zijn veel partijen betrokken bij processen als bewustwording en gedragsverandering, vooral als het gaat om het gebruik van duurzame en milieuvriendelijke materialen en stoffen.

Beekherstel landelijk gebied

Verbeteren van de rioolwaterzuiverings-installaties

Het afkoppelen van schoon regenwater

Duurzaam onkruid- en terreinbeheer

Milieufederatie werkt enthousiast mee

In de kern is de Kaderrichtlijn Water een richtlijn waar wij heel positief over zijn en een hele grote kans op werkelijk schoon water in zien. Voor alle Milieufederaties geldt dat zij met veel enthousiasme gestart zijn met het 'KRW-proces', om samen te werken aan werkelijk ambitieuze ecologische en chemische doelen voor ons water.

Inmiddels wordt alweer een heel aantal jaren gepraat over deze KRW. We zitten in klankbordgroepen, we werken er als milieufederaties gezamenlijk aan in projecten, we geven onze visie op vele niveaus en proberen ook door directe contacten met bijvoorbeeld het waterschap zo goed mogelijk een bijdrage te leveren aan dit proces.

Baten boven water

Er zijn echter wel een aantal dingen waar wij toch minder enthousiast door zijn geworden. Zo zijn namelijk de kosten ook nu weer de boventoon gaan voeren. Natuurlijk is het belangrijk te weten hoeveel iets gaat kosten. Maar om daadwerkelijk iets te kunnen zeggen over bijvoorbeeld lastenstijging, moet ook duidelijk zijn welke baten er gehaald kunnen worden. De gezamenlijke natuur- en milieuorganisaties hebben er dan ook hard aan gewerkt deze baten boven water te halen en werken nu nog harder om deze daar te houden en ook daadwerkelijk in beeld gebracht te zien worden.

We zagen ernaar uit dat vanuit de ecologie mooie doelen vastgesteld gingen worden, waarbij we met zijn allen gingen bekijken hoe we die kunnen behalen. Echter, Nederland heeft binnen Europa een andere methode van doelbepaling erdoor gekregen. Nu is het zo dat de overheden vooral zelf bezig zijn om alle mogelijke maatregelen die genomen kunnen worden te verzamelen. Zij zijn ook degene die een beoordeling geven of deze maatregelen geen schade doen aan bepaalde functies of misschien niet genoeg effect hebben. Deze laten zij vervallen en zo resteert een pakket aan maatregelen. Dit pakket bepaalt met de nieuwe methode ook het doel dat gesteld wordt. De relatie tussen de ecologie en de gestelde doelen raakt hiermee uit zicht. We zullen zo best een eind komen, maar wellicht hadden we nog veel verder kunnen komen als we het aangedurfd hadden er met ambitie voor echt schoon water en een goede ecologie in te gaan.

Anke Lodder
Beleidsmedewerker Stichting Milieufederatie Limburg

Anke Lodder (2e van links) 'De baten van de KRW mogen best meer belicht worden'.

De meerwaarde van 'beleefbaar' water

Water en toerisme zijn in wezen twee zijdes van eenzelfde munt. In positieve en in negatieve zin. Water heeft namelijk op de een of andere manier een geweldige aantrekkingskracht op mensen. De meeste succesvolle toeristische bestemmingen hebben dan ook water in hun 'pakket'. En je hoeft dan niet alleen te denken aan lange stranden waar mooie golven tegenaan kabbelen. Binnenmeren, rivieren, subtropische zwembaden, thermaal baden: water in vele verschijningsvormen weet al sinds mensenheugenis te boeien.

Beleefbaar maken

Zuid-Limburg, één van de meest populaire binnenlandse vakantiebestemmingen, gebruikt het 'water' nu vooral als een prachtige decor van meanderende beekjes in een glooiend heuvellandschap dat zich voor gasten ontvouwt wanneer ze hier komen wandelen of fietsen. Meer is echter mogelijk, want de rivieren, zoals de Maas, zijn er. Het is alleen nog een kwestie van dit enorme potentieel meer toegankelijk en vooral meer beléefbaar maken. Beken en rivieren moeten een nieuwe rol krijgen. Nu zijn ze vaak nog mooie plaatjes in de verte, net als bergtoppen in een hooggebergte: ver weg en ongrijpbaar. In die zin verwacht ik veel van initiatieven zoals de kaderrichtlijn water. Zij bieden kansen om rivieren, zoals bijvoorbeeld de Maas, op een andere manier te benaderen, als iets dat deel uit kan gaan maken van de dagelijkse vrije tijdsbeleving van inwoners en gasten. Ik hoop dan ook dat het hele project rond de kaderrichtlijn water zoveel gaat mobiliseren dat gasten en inwoners dit water wat méér mogen naderen dan tot dusver mogelijk was; dat ze er kort langs kunnen wandelen en fietsen, dat ze erin kunnen poedelen, dat ze er hier en daar op kunnen sporten. Kortom, dat ze het Zuid-Limburgse water écht kunnen gaan beleven. De leefbaarheid van Zuid-Limburg zal er dan sterk op vooruit gaan, net als de economie trouwens. Want beleefbaar water geeft mij weer nieuwe wapens in de hand om extra gasten naar Zuid-Limburg te trekken…

Anya Niewierra,
Algemeen Directeur Stichting VVV Zuid-Limburg

Grote kansen voor natuur dankzij de Kaderrichtlijn Water

Voor terreinbeherende organisaties zoals Staatsbosbeheer, biedt de Europese Kaderrichtlijn (KRW) enorme kansen om uiteindelijk tot een situatie van voldoende en schoon water te komen. De specifieke Limburgse natte natuur kan zich dan herstellen van de enorme aanslagen die in de afgelopen halve eeuw gepleegd zijn op het watermilieu. En de burger kan dan met een gerust gevoel in dat gezonde water zwemmen, vissen, spelen of er op varen, of gewoon er van genieten. Met de KRW zijn de doelen in het waterbeleid eindelijk concreet geworden, mede dankzij een duidelijke normering van die doelen. De terreinbeheerders zijn dan ook blij dat de KRW er gekomen is. En uiteraard willen zij dan ook graag meewerken aan de realisatie van de gestelde doelen.

Baten boven water

Als grootste bedreiging ervaren wij echter, dat andere betrokken partners in het proces, zoals het bedrijfsleven en de landbouw, de realisatie van de doelen onder toepassing van de slogan "haalbaar en betaalbaar" niet alleen voor zich uit willen schuiven, maar die doelen ook naar beneden willen bijstellen. Die slogan is echter een rekbaar begrip. Als je alleen naar de directe kosten kijkt die allerlei maatregelen met zich mee brengen, dan hangt er weliswaar een flink prijskaartje aan, maar die kostprijs wordt uitgesmeerd over een flinke reeks van jaren. Bovendien staat een groot deel van de voorgenomen acties sowieso al in de steigers, vanwege bestaand en voorgenomen beleid. En dan vallen die kosten in onze ogen best wel mee. Tegenover de kosten staan echter ook baten en die zijn opvallend hoog. In de brochure "De baten boven water" die hier speciaal voor is uitgegeven door de natuur- en milieuorganisaties, worden deze baten beschreven. Ze overtreffen de kosten in meervoud. Die brochure zou eigenlijk verplichte kost moeten zijn voor iedereen die zich bezig houdt met de KRW. Verder zullen naar ik verwacht, de baten in de MKBA (maatschappelijke kosten-baten analyse) ook duidelijk naar voren komen. De burger zal derhalve niet alleen iets meer voor schoon water gaan betalen, maar zal aan de batenkant er aanzienlijk meer voor terug krijgen.

Betrokkenheid behoorlijk
Wij vinden dat de burger via allerlei maatschappelijke organisaties al behoorlijk betrokken wordt in het proces KRW. Ook onze eigen organisaties berichten er vaak over richting hun achterban. Toch zou het nog wel wat beter kunnen. Ook in de berichtgeving van de waterschappen zou wat ons betreft wat meer de nadruk moeten liggen op ambities en de materiele en immateriële opbrengsten van het proces. Leg eens wat meer de nadruk op de doorwerking van de na te streven resultaten in onze samenleving, zou mijn wens zijn. Ook vind ik dat Staatsbosbeheer in het proces goed betrokken wordt. We spreken mee in de diverse klankborden en zijn onder de indruk van de gedrevenheid waarmee de betrokken werkgroepen vorm en inhoud hebben gegeven aan het proces. Daar zijn zeker complimenten voor op zijn plaats.

Philip Bossenbroek
Staatsbosbeheer Regio Zuid

Twee tandjes erbij? Op dit moment nog een brug te ver....

De Limburgse land- en tuinbouw heeft de afgelopen 20 jaar hard gewerkt aan het terugdringen van milieuproblemen, zoals de uitspoeling van meststoffen en de verspreiding van gewasbeschermingsmiddelen. Inmiddels zijn de problemen teruggebracht tot nog maar een fractie van wat het in het verleden was. In internationaal opzicht is daarmee een bijzondere prestatie neergezet. Tegelijkertijd is de internationale concurrentiepositie door alle milieuinvesteringen onder druk komen te staan en is de ruimte voor extra maatregelen verdwenen.

Gevoel van dreiging
Lange tijd zag het ernaar uit dat de KRW toch nog extra maatregelen zou gaan vragen. Niet omdat Brussel dat persé wil, maar omdat onze eigen nationale ambities ten aanzien van natuur en milieu nu eenmaal bijzonder hoog zijn. Dit gaf de LLTB een gevoel van dreiging. Gelukkig heeft de Tweede Kamer onlangs onderkend dat het huidige mestbeleid en beleid ten aanzien van de gewasbescherming de komende jaren nog de nodige offers zullen vragen en heeft zij besloten dat de KRW geen extra verzwaring voor land- en tuinbouw mag inhouden. Althans niet tot 2015. Het huidige beleid zal voor een belangrijk deel de milieuproblemen oplossen. Voor de kwetsbare locaties start de LLTB in nationaal verband een onderzoekprogramma. De maatregelen die hieruit voortkomen worden in beginsel getreffen na 2015, tenzij blijkt dat eerdere uitvoering van de maatregelen haalbaar is. De LLTB geeft daarmee op een economisch verantwoorde wijze invulling aan de KRW.

Een brug te ver
Voor de meeste boeren en tuinders is de KRW nog een 'ver van mijn bed show'. Het beleid is abstract en lastig te vertalen naar het bedrijfsniveau. Maar ook al is de KRW een onbekende, het milieubeleid kent men maar al te goed. De komende jaren zullen

boeren en tuinders zich blijven inspannen om gezonde en betaalbare voeding en siergewassen te produceren, met minimale invloeden voor de omgeving. Daarmee wordt automatisch gewerkt aan de KRW. Een tandje extra milieuinspanning zit in de aanscherping van het nationale mestbeleid, twee tandjes extra is voor dit moment nog een brug te ver. Samen met het waterschap en de andere partners in het omgevingsbeleid zullen we hieraan moeten werken.

John Tobben, beleidsmedewerker water LLTB

De KRW als haalbare Europese troefkaart

In het verleden zijn er vanuit de Europese Unie vele richtlijnen verschenen die (in)direct invloed hebben op water zoals: de Richtlijn Drinkwaterkwaliteit, de Nitraatrichtlijn, de Vogel- en Habitatrichtlijn, de Zwemwaterrichtlijn, en de richtlijn Behandeling Stedelijk afvalwater. Eind 2000 is de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) aangenomen als extra aanvulling op de bestaande richtlijnen. De KRW brengt uniformiteit in de inspanningen om tot een goede chemische en ecologische en toestand van de wateren te komen.

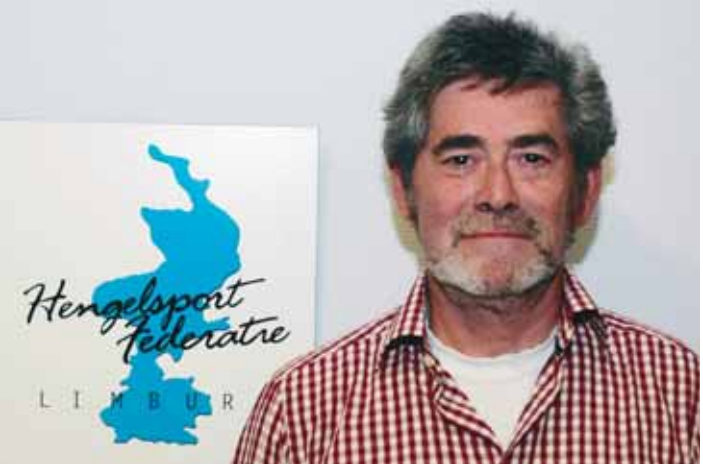

Water als erfgoed

De basisgedachte van de Kaderrichtlijn is dat water een erfgoed is dat moet worden verdedigd en beschermt. De uitvoering van de KRW zorgt er voor dat de kwaliteit van watersystemen verbetert, onder meer door emissies en lozingen aan te pakken. Dat vereist van alle economische en maatschappelijke sectoren een forse inspanning.

De Hengelsportfederatie Limburg –alsook de verdere georganiseerde sportvisserij in Nederland, heeft inmiddels een bijzonder positief beeld opgebouwd van de Kaderrichtlijn Water en zal daar op velerlei manieren aan gaan meewerken.

Haalbaar en betaalbaar

De Hengelsportfederatie Limburg stelt zich op het standpunt dat de inzet in Nederland op de uitvoering van de Kaderrichtlijn Water vooral haalbaar en pragmatisch moet zijn. Daarbij mag enig realisme bij de uitvoering van de Kaderrichtlijn in zowel financieel als technisch opzicht nooit uit het oog worden verloren. Indien bijvoorbeeld een onevenredig grote inspanning nodig is om een einde te maken aan een bepaalde verontreiniging, dan is het verstandig om te besluiten de betreffende maatregel gefaseerd uit te voeren. Verder ziet de Hengelsportfederatie Limburg weinig bedreigingen in de Kaderrichtlijn, maar vooral kansen. De georganiseerde hengelsport dringt nu al meer dan 25 jaar aan op veel verregaande maatregelen voor een schone natuur en visvriendelijke wateren.

Niet alleen schone schijn

De Kaderrichtlijn is een gemeenschappelijk verworven Europese richtlijn en het doel hiervan is vooral het bereiken van een goede ecologische toestand van het water in 2015. Een optimale verscheidenheid aan planten en dieren in het water, een natuurlijke inrichting van waterlichamen en een goede kwaliteit van oppervlakte en grondwater in geheel Europa én in onze provincie Limburg, grenzend aan twee andere mooie landen. Vertaal dit gedachtegoed in publiekgerichte informatie over de Kaderrichtlijn niet alleen in “schone schijn”, maar maak dit tot een haalbare Europese troefkaart.

Hans Logtens sr.
voorzitter Hengelsportfederatie Limburg

Einde Special Europese Kaderrichtlijn Water

Informatiepunt herstel kademuren Geul

In december wordt een informatiehoek ingericht in het Streekmuseum in Valkenburg aan de Geul over het project 'Herstel kademuren Geul: meer veiligheid, meer natuur en meer cultuurhistorie'. Hier staat de maquette, is een filmpje over het project te zien en staan er informatiepanelen opgesteld die beknopt het project in beeld brengen. Adres: Museum Land van Valkenburg, Grotestraat Centrum 31 in Valkenburg. Openingstijden: dinsdag tot en met vrijdag 10.00 tot 17.00 en in het weekend van 13.00 tot 17.00. Ook kunt u op de website www.kademurenvalkenburg.nl informatie en foto's vinden van het werk.

De maquette is te zien in het streekmuseum.

Opening waterleerpad Geleenbeek

Op vrijdag 30 november vond in Heerlen de officiële opening plaats van het eerste waterleerpad in Nederland. Het waterleerpad is een initiatief van het Waterschap Roer en Overmaas en is samen met het IVN Heerlen uitgewerkt. Het resultaat is een prachtige educatieve route langs de Geleenbeek met veel informatie over waterbeheer, natuur en cultuur in Heerlen. Heerlen is een toeristische én educatieve attractie rijker!

Dagelijks bestuurder van het waterschap Jean van der Linde reikt de folder Waterleerpad Geleenbeek uit aan Anya Niewierra, directeur van de Stichting VVV Zuid-Limburg, Alexander Timmers, voorzitter IVN Heerlen en wethouder Offermans van de gemeente Heerlen.

Waterpanel besluitvorming gemeenten waterbeheer

Op 19 december praten de waterwethouders van de gemeenten met het waterschap. Het gesprek gaat over de besluiten die de gemeenten moeten gaan nemen over het verbeteren van het waterbeheer (zowel de kwaliteit als de kwantiteit) in hun gemeenten. Onlangs presenteerde het waterschap zijn visie op stedelijk waterbeheer. Twee woorden staan daarbij centraal: samenwerking en samenhang. Het waterpanel draagt daartoe bij en is een platform om kennis en ervaringen uit te wisselen.

Regenwater afkoppelen in een nieuwbouwwijk met behulp van infiltratiekratten.

Inzet: kostenbesparing, behoud werkgelegenheid en deskundigheid in Limburg

Privatisering laboratorium Limburgse waterschappen

De privatisering van het laboratorium van de beide Limburgse waterschappen Peel en Maasvallei en Roer en Overmaas is een feit. Gisteren hebben Intertek Groep Plc en de Limburgse waterschappen een privatiseringsovereenkomst ondertekend. Hierin is de overdracht van de laboratoriumactiviteiten van het Waterschapsbedrijf Limburg (de uitvoeringsorganisatie van beide waterschappen) aan Intertek Polychemlab in Geleen per 1 maart 2008 geregeld.

‘Dat is vrij bijzonder voor de waterschapswereld in Nederland. De Limburgse waterschappen bereiken hiermee in vijf jaar een aanzienlijke kostenbesparing waardoor ook de stijging van lasten voor burgers wordt beperkt. De medewerkers van het laboratorium hebben een onzekere periode achter de rug. Dat valt niet mee. Uiteindelijk is het aan de inzet van alle betrokkenen te danken, dat wij dit resultaat hebben bereikt. De werkgelegenheid blijft behouden voor Limburg’, aldus voorzitter Jan Schrijen van Waterschap Roer en Overmaas. Hij is tevens namens de Limburgse waterschappen voorzitter van het Waterschapsbedrijf Limburg en tekende gisteren samen met de heer H. Ris, Business Development Manager Europe van Intertek.

Het laboratorium van de waterschappen wordt in maart 2008 volledig onderge-

bracht en geïntegreerd in Intertek in Geleen. Alle laboratoriummedewerkers van het Waterschapsbedrijf Limburg gaan dan in vaste dienst over naar Intertek. Ook verkopen de waterschappen de vaste activa aan Intertek en zijn de partijen een dienstverleningsovereenkomst aangegaan waarbij de waterschappen voor een periode van 5 jaar hun laboratoriumwerk door het Polychemlab laten uitvoeren.
‘Als waterschappen willen we hiermee ook de investeringsbehoefte op termijn verminderen. En we willen bijdragen aan behoud en verdere ontwikkeling van de kennis van een milieulaboratorium in Limburg. Bovendien houden we ook de volledige werkgelegenheid in stand, aldus een tevreden Henk van Alderwegen, voorzitter van Waterschap Peel en Maasvallei.

Intertek beoogt met deze overeenkomst een belangrijke voortgang in de strategische groei van Intertek op het gebied van laboratorium outsourcing in de industrie. ‘Het betekent een uitbreiding van de expertise en de diensten die Intertek kan leveren aan een aantal belangrijke groeimarkten’, zegt Erik Ris, Business Development Manager Europe.

Beide waterschappen werken ook steeds meer met andere overheidsbedrijven samen op het gebied van belastingheffing en invordering om kosten te besparen en daarmee de lastenstijging voor burgers te beperken. Zo is vorig jaar een samenwerkingsovereenkomst gesloten met het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden en zijn er nog haalbaarheidsonderzoeken gaande naar samenwerking met andere overheidsinstellingen op dit gebied.

Intertek is een vooraanstaand internationale leverancier van kwaliteit- en veiligheidsdiensten aan een breed scala van mondiale en lokale bedrijven. Intertek heeft in september 2006 Polychemlab, het voormalige laboratorium van DSM op het Chemelot terrein in eigendom genomen, nu bekend onder Intertek Polychemlab B.V.

Waterschap komt met (digitale) wateratlas

Eerste atlas uitgereikt in gemeente Maastricht

Waterschap Roer en Overmaas heeft eerste Wateratlas uitgereikt aan medewerkers gemeente Maastricht. Ze kunnen echter de Wateratlas ook digitaal (als pdf-bestand) raadplegen op www.overmaas.nl, e-loket/wateratlas.

Om kansen en knelpunten in het watersysteem in een plangebied in een gemeente in kaart te brengen is het nodig om over relevante en juiste informatie te beschikken. Met de Wateratlas biedt Waterschap Roer en Overmaas de waterdata en waterbelangen die in een gebied spelen integraal aan. Dit betekent dat in de atlas ook gegevens verwerkt zijn van Rijkswaterstaat Limburg, de provincie Limburg en het Waterschapsbedrijf Limburg. Hiertoe heeft het waterschap gebruikersovereenkomsten gesloten met alle partijen. De atlas is een hulpmiddel dat als aanvulling op de gemeentelijke waterthema´s is te gebruiken door gemeenten en derden zoals adviesbureaus. Jaarlijks worden de data door het waterschap samen met de partners geactualiseerd. Op de kaarten staan bijvoorbeeld alle watergangen, meanderzones, regenwaterbuffers, rioolwaterzuiveringsinstallaties, inundatiegebieden, waterkeringen, het rivierbed Maas, waterwingebieden en erosiegerelateerde thema´s.

lees verder pagina 16

Rob Lamers en Moniek Wetzels van de gemeente Maastricht bekijken het eerste uitgereikte exemplaar van de analoge wateratlas van Waterschap Roer en Overmaas.

De Wateratlas zal de komende jaren steeds verder uitgebreid worden met verschillende waterthema´s. Met de atlas wil het waterschap water dichterbij haar gemeenten brengen en een brug slaan tussen de watertaken van de verschillende overheden.

‘Door de Water Atlas vindt meer spreiding van waterkennis binnen de gemeente plaats. Hierdoor worden meer ambtenaren binnen de gemeente zich bewust van water in relatie tot andere thema´s in plannen’, aldus Marcel Janssen, gemeente Landgraaf.
Zijn collega Rene Stevens vult aan: ‘Een handig instrument en de watertoets en het thema water krijgen hierdoor een duidelijke plaats.’

‘De Wateratlas is ook een eerste aanzet om te komen tot de (digitale) data-uitwisseling tussen overheden. Gemeenten ontvangen persoonlijk de komende weken de analoge atlas die uit vier themakaarten bestaat. Het is de bedoeling om over niet al te lange tijd deze informatie ook interactief via internet aan derden aan te bieden, zodat dan ook de gewenste informatie gedownload en verwerkt kan worden in de eigen kaarten van bijvoorbeeld gemeenten. Hiermee speelt het waterschap in en bereidt zich voor om te komen tot de Digitale Uitwisseling Ruimtelijke Plannen (DURP).

‘De Wateratlas is een handig en overzichtelijk instrument voor iedereen die zich bezig houdt met water, aldus Ed Hoenjet, projectleider Infra van het Ontwikkelingsbedrijf Maastricht.

Marcel Janssen, gemeente Landgraaf, werkt met wateratlas.

Parklaan 10
Postbus 185
6130 AD Sittard
Tel. (046) 420 57 00
Fax (046) 420 57 01
info@overmaas.nl
www.overmaas.nl
Foto’s: Hugo Jamin e.a.

Bestuur en medewerkers van het Waterschap Roer en Overmaas wensen u fijne feestdagen.

Waterschap Roer en Overmaas